

Marijana Buljan

Uvodno izlaganje

Zahvaljujem Vam se što se došli na predstavljanje trećeg izvještaja o radu novinarskih samoregulatornih tijela u Crnoj Gori.

Izvještaj je dio projekta "Monitoring novinarskih samoregulatornih tijela u Crnoj Gori", koji Akcija za ljudska prava provodi od septembra 2012. godine, uz podršku Ambasade Velike Britanije u Podgorici. Projekat će trajati do septembra 2014. godine, kada ćemo objaviti i posljednji izvještaj.

Cilj projekta je podrška medijima i novinarskim, odnosno medijskim, samoregulatornim tijelima u Crnoj Gori da **objektivno i ujednačeno** primjenjuju Kodeks novinara Crne Gore i standarde ljudskih prava.

Vjerujemo da samoregulacija medija može i treba da koristi zaštiti ljudskih prava i sprječavanju njihovog kršenja.

Ako se vrši **stručno i nepristrasno**, samoregulacija koristi i građanima i medijima jer može spriječiti sudske sporove, može doprinijeti odgovornom informiranju javnosti i unaprijediti povjerenje javnosti u novinare i medije.

Vjerujemo da o profesionalnim standardima novinarstva, o etičkim normama, treba stalno voditi dijalog, i uvjereni smo da podsticanjem rasprave na tu temu i Akcija za ljudska prava doprinosi i poštovanju etičkog kodeksa i unaprijeđenju kulture poštovanja ljudskih prava.

Zbog toga posebno pozdravljam predstavnike medija i samooregulatora koji su i danas ovdje.

Moram napomenuti da nam je Nikola Marković, urednik dnevnog lista Dan, medija koji najčešće krši Kodeks, a koji danas nije mogao zbog obaveza biti na skupu, poslao poruku u kojoj kaže da su im sve analize i zapažanja iz izvještaja Akcije za ljudska prava od velike koristi njima u redakciji Dana, ali i da vjeruje da ovakvi izvještaji koriste svim medijima u Crnoj Gori. Gospodin Marković nas je čak zamolio i da naši izvještaji još detaljnije govore o svim primjerima kršenja Kodeksa, kako bi novinarima bili još korisniji.

Razloga za zadovoljstvo i optimizam ima, jer, iako i dalje nemamo idealnu situaciju, a to bi bilo jedinstveno samooregulatorno tijelo čijim bi se odlukama i autoritetu povinovali svi ili velika većina medija, raste broj aktivnih samooregulatornih tijela, pa tako u periodu od oktobra 2013. do marta ove godine koji obuhvaća ovaj, treći izvještaj, imamo po prvi put analizu rada Ombudsmanke dnevne novine Vijesti i najavu da je s radom počeo i Ombudsman u dnevnoj novinari Dan.

Primjetili smo i da je rad MSS kvalitetniji, u smislu da su sada njihove odluke utemeljene u načelima Kodeksa, što je vrlo važno.

Nažalost, naš monitoring pokazuje da mediji i dalje vrlo često krše Kodeks i to, po našem mišljenju, najvažnija načela, načela br. 1 i br. 3., koja se tiču točnosti, objektivnosti, odvajanja komentara od informacija i, na kraju, utemeljenosti komentara u činjenicama.

Iako po broju i dalje dominira kršenje pretpostavke nevinosti, što znači da mediji presuđuju i prije suda, uočili smo trend smanjivanja u odnosu na prethodni izvještaj .

Ovako učestala kršenja ovih načela govore da mediji još ne uspijevaju primjeniti Kodeks, što bi u Crnoj Gori bilo moguće reći, ne uspijevaju se ponašati čojски, ne štite druge od svoje sile i moći. Zato je važno da unaprijedimo rad samooregutora.

Svi izvještaji dostupni su na internet stranici HRA, www.hraction.org.

Ovaj izvještaj se odnosi na period od 1. oktobra 2013. do 1. marta 2014.